

worden gevestigd, hoe onaangenaam dat ook was: Brisbane was veel minder gezellig dan Melbourne.

Medio maart, toen Helfrich in Australië was, vond breed beraad plaats. Er werd onder zijn voorzitterschap een vergadering gehouden waar van der Plas, Coster, van Straten, Salm, Spoor en Quéré (deze laatste had er kort tevoren bij Coster opnieuw vergeefs op aangedrongen dat hij zou worden vervangen) aanwezig waren. Wij weten van die vergadering slechts dat Helfrich (die niet in Australië mocht blijven en dus in geen geval daar een inlichtingendienst kon leiden) betoogde dat het uitzenden van *parties* zonder de nodige basiskennis foutief was en dat men nu eerst enkelingen moest inzetten juist om die basiskennis op te doen, en voorts dat besloten werd, Quéré's dienst onder Salm te plaatsen die de titel van directeur-*Nefis* kreeg. De *Nefis* die een militaire dienst bleef, ondergeschikt aan de Bevelhebber Strijdkrachten Oosten (Helfrich) en in diens afwezigheid aan de Onderbevelhebber (Coster, spoedig Koenraad), had nadien dus drie afdelingen, te weten: *I: General Intelligence, II: Security, III: Special Intelligence and Special Operations*. Spoor bleef hoofd van *Nefis I*, Douw van der Krap van *Nefis II*, maar wie moest *Nefis III* leiden? Besloten werd: luitenant-ter-zee eerste klasse L. Brouwer (de marine hield de zaak dus in handen), een Japanoloog en kryptograaf, op dat moment verbonden aan de staf van de Britse *Eastern Fleet* bij Mombasa. Het kostte moeite hem vrij te krijgen: pas in mei ging hij Quéré's werk overnemen. Deze bleef toen nog enige maanden zijn opvolger inwerken – nadien werd hij verbindingsofficier bij de Amerikaanse *Seventh Fleet*, in welke functie hij goed voldeed.

Quéré was niet de enige die vervangen werd. Helfrich kwam tot de conclusie dat hij ook Coster, over wiens werk niemand tevreden was, niet kon handhaven; deze werd pas 1 mei '43 opgevolgd door Koenraad, die bij die gelegenheid tot schout-bij-nacht werd bevorderd.

Maar er waren tijdens Helfrichs aanwezigheid in Australië nog méér besluiten genomen: ten eerste om op Londen een beroep te doen, aan de *Nefis* meer krachten ter beschikking te stellen (Helfrich drong in het desbetreffende telegram óók aan op 'snelst aanboren nieuwe personeelbronnen zoals Mektagangers en Javanen op Nieuw-Caledonië¹), en ten

schriften als de aangehaalde konden beginnen en dat zij ook door niet-Javaanse Indonesiërs nauwelijks in het oog konden worden gehouden. Die laatsten zouden overigens op zichzelf op Java minder opvallen dan Indische Nederlanders.

¹ Telegram, 18 maart 1943, van Helfrich aan Furstner (ARA, Alg. Secr., Eerste zending, XXIV, 20-1).